

LLIURAMENT DEL **PREMI SANT JOAN DE CAIXA SABADELL (2008)**

Sabadell, 17 de juny de 2008

Senyores, senyors, primer de tot, com a president del Parlament, vull expressar el meu agraïment per haver estat convidat a participar un any més en el lliurament del Premi Sant Joan de Caixa Sabadell, un premi amb què la Fundació Caixa Sabadell contribueix de manera important a la promoció i difusió de la literatura catalana del nostre temps.

Una difusió necessària portes enfora, país enfora, per ajudar a exportar la producció cultural aprofitant les oportunitats que ofereix aquest món globalitzat, però també una difusió necessària dins, al país mateix.

Enquestes com la dels hàbits de lectura i compra de llibres a Catalunya, encarregada pel Gremi d'Editors de Catalunya i l'Associació d'Editors en Llengua Catalana, ens diuen que els darrers cinc anys ha anat creixent el percentatge de persones que asseguren llegir llibres de manera freqüent, com a mínim un cop la setmana.

Però la mateixa enquesta també ens diu que l'idioma habitual de lectura és el castellà per al 78 per cent dels lectors catalans, i el català ho és només per al 20 per cent de les persones enquestades. Setanta-vuit a vint. A la pregunta de l'últim llibre llegit, o l'últim llibre comprat, les xifres de resposta no varien gaire aquesta proporció.

Malament rai, una nació que no té com a llengua de primera referència per a l'exercici de la lectura la llengua pròpia. Difícil també, per a qualsevol literatura, créixer en aquest context.

Com a dada per a l'esperança, en la mateixa enquesta les noies i els nois d'entre deu i tretze anys que tenen el català com la llengua habitual de lectura augmenten fins al 38 per cent, gairebé el doble.

Per acabar de capgirar aquestes xifres, per augmentar la lectura en la nostra llengua al nostre propi país i promoure la literatura catalana, cal un esforç més

gran i voluntat per fer aquest esforç per part de la indústria editorial, per part d'institucions polítiques i socials i per part de les administracions.

Cal aprofitar plataformes de projecció, com per exemple es va fer amb la Fira de Frankfurt, o com el Premi Sant Joan de Caixa Sabadell. Calen moltes coses, però la base de tot, el que és imprescindible, és la mateixa creació cultural, la mateixa creació literària.

És a dir, en el món actual, de globalització, de consum, la societat, el mercat i les institucions han de tenir cura del procés de comunicar, de traslladar la creació a la població. Cal fabricar, distribuir, vendre i potenciar la nostra indústria cultural. Però tot restaria buit sense un bon contingut, sense l'essència mateixa del fet cultural i artístic, allò que les persones volen expressar, l'expressió en ella mateixa, i en aquest sentit és un privilegi del nostre temps, de la nostra cultura, de la nostra literatura, comptar amb Baltasar Porcel, enguany premiat.

Per llegir el llibre sembla que haurem d'esperar unes setmanes, però ahir mateix vam poder llegir un magistral article seu en què parlava del procés de creació, de la malaltia que ha superat, i en què deixava caure tres idees que ajuden a pensar, que ajuden a entendre el moment que vivim, derivades de la seva pròpia experiència recent. Hi denunciava la banalitat que ens rodeja i que interfereix en el que és important. Hi reafirmava el valor de la lluita, la lluita per la nostra vida i les il·lusions, per l'amor que ens uneix als altres. I hi proposava un lema de capçalera: "Ciència, atzar, voluntat, futur", i afegia que no albirava política o pàtria que no s'ocupi més de la ciència i la cultura que d'altres preteses prioritats.

Crec que aquesta darrera idea, la de les prioritats, queda matisada per fets com la crisi de l'aigua, o la del petroli, i les que en deriven, que indirectament, via per exemple la vaga de transportistes, afecten subministraments materials bàsics. La política i les pàtries també es basen en el manteniment d'una complexa roda que de vegades pot girar per pura inèrcia però que es pot descontrolar pel més petit detall. La política, com a art de gestionar els conflictes, no ho pot oblidar; ha d'anar ajustant les peces d'aquesta roda i ha de marcar un rumb o corregir-lo quan calgui. És un matís que crec important tenir-lo en compte, però que no treu força a la raó de fons de les seves idees.

Jo ho aprofito per afegir-hi que aquest país necessita llegir més, seguir aprenent, pensar i reflexionar més enllà de la immediatesa permanent en què massa sovint totes i tots vivim. Potser si aquest país llegeix més i reflexiona lliure d'immediateses serà més fàcil que tothom entengui i assumeixi veritablement que davant els grans reptes de país ens cal col·laborar amb generositat i sumar el major nombre de forces possibles al nostre costat. És el sentit de país a què tan sovint faig referència i que en si mateix és una reivindicació política, una lluita que no em canso ni em cansaré de fer, tot i que no sempre s'aconsegueixi.

Encoratjo a llegir, perquè llegir és sempre mirar des de nous punts de vista el món que ens envolta, el nostre entorn, les nostres vides. I llegir algú que escriu des d'una perspectiva lliure i mai domesticada, algú amb el talent de Baltasar Porcel, és afegir una mirada de riquesa a allò que veiem, una mirada de gran valor al nostre país.

Acabo, doncs, felicitant el premiat i la seva editorial, i expressant un cop més el reconeixement que mereix el Premi Sant Joan per la contribució que fa a la difusió de la literatura catalana, i així de la cultura i el coneixement del nostre país.

Moltes gràcies.